

Olla truu

Inimesele, armastusele või kutsumusele truuks jäämine on tee, mis nõuab nii inimlikku lojaalsust, kui tuginemist Jumala armule.

01.02.2017

Jeesuse sündimisest on möödunud 40 päeva ja Püha Perekond asub teele, et täide viia see, mida on kirjutatud Moosese Seaduses: *Iga poeglast, kes on avanud lapsekoja, hüütagu Issandale pühaks.* [1] Petlemm ei ole Jeruusalemmast kaugel, kuid eesli seljas võtab teekond aega mitmeid

tunde. Jeruusalemma jõudes, seadsid Maarja ja Joosep sammud templi poole. Enne sisenemist täitsid nad suure pühendumusega puhastuskombeid ja ostsid lähedalasuvast müügikohast vaestele inimestele kohase ohvrianni: paar turteltuvi või kaks noort samalaadset lindu. Seejärel läbisid nad kesk tulevaid ja minevaid palverändureid Jeruusalemma templimäe lõunavärvad ja tohutud maa-alused käigud ning jõudsid välja suurele esplanaadile. Ei ole raske ette kujutada nende palvemeelset emotsiooni, kui nad pöördusid Jeruusalemma templi Naiste Õu poole.

Võib-olla juhtus see just siis, et nende juurde tuli üks vana mees, nägu rõõmust säramas. Siimeon tervitas Maarjat ja Joosepit soojalt ning ütles neile, kui palavalt oli ta seda hetke oodanud. Ta oli teadlik sellest, et tema elu lähenes lõpule, aga ta teadis

ka – , sest Püha Vaim oli seda talle ilmutanud [2] – , et ta ei sure enne, kui on saanud näha Maailma Lunastajat. Kui Siimeon nägi neid sisenemas, anti talle valgust, et ta võiks nende Lapses ära tunda Jumala Püha. Suure hoolega, sest Jeesus oli üksnes kuus nädalat vana, võttis Siimeon Jeesuse oma kätele ja, tulvil täis meeleliigutust, lasi ta oma palvel Jumala poole tõusta: *Issand, nüüd sa lased oma sulasel lahkuda rahu oma ütlust mööda, sest mu silmad on näinud sinu päästet, mille sa oled valmistanud kõigi rahvaste silme ees: valgust, mis on ilmutuseks paganaile, ja kirkust sinu rahvale Iisraelile.* [3]

Oma palve lõpus pöördus Siimeon eriliselt Maarja poole, varjutades seda valguse ja rõõmu stseeni. Lunastusest rääkides lisas ta, et Jeesus pidi saama *tähiseks, mille vastu räägitakse, et tuleksid ilmsiks paljude südamete mõtted*, ning ta ütles Maarjale: *ja sinu endagi hinge*

läbistab mõõk. [4] See oli esimene kord, kui Maarja ja Joosep kuulsid kedagi nõnda rääkivat.

Senimaani olid nii peaingel Gaabrieli kuulutamine Maarjale, pühale Joosepile osaks saanud ilmutused, kui ka Maarja sugulase Eliisabeti ja karjaste inspireeritud sõnad kuulutanud ette rõõmu Jeesuse, Maailma Päästja, sündimisest. Nüüd aga kuulutab Siimeon ette, et Maarja hakkab kandma oma enda elus tema rahva saatust ja mängima üht peaosa lunastustöös. Ta hakkab saatma oma Poega, seistes keset erinevaid hoiakuid Jeesuse poolt või vastu, milles saavad paljastatud inimeste südamed.

Kontemplatsioon: mõtisklemine usus

Jumalaema nägi selgesti, et Siimeoni ettekuulutus mitte ei vastandunud sellele, mida Jumal oli talle eelnevalt

näidanud, vaid viis selle kõik lõpuni. Tema hoiak oli tol hetkel selline, nagu me näeme evangeeliumites kajastuvat mujal: *ent Maarja jättis kõik need lood meelde, mõtiskledes nende üle oma südames.* [5]

Jumalaema mõtiskles tema ümber toimuvate sündmuste üle, „otsides” neis Jumala tahtmist. Ta pööras ümber küsimused, mille Jahve tema hinges tõstatas, ega langenud kunagi passiivsusesse. Nagu Johannes Paulus II meile meelde tuletas, on see viis olemaks Jumalale lojaalne:

„Maarja oli ustav, ennekõike siis, kui ta püüdis armastavalt välja otsida sügavaimat mõtet Jumala plaanis tema ja maailma jaoks...Ustavus ei saa eksisteerida, kui seal – selle juuretasandil – ei ole tulihingelist, kannatlikku ja heldet otsimist; kui seal – inimsüdames – ei ole küsimust, millele on vastus üksnes Jumalal, või pigem, mille vastus on üksnes Jumal.” [6]

Jumala tahte otsing juhhib Maarja vastu võtma ja aktsepteerima seda, mida ta leiab. Oma elu jooksul leidis Maarja lugematul hulgal võimalusi öelda: „Olgu nii, ma olen valmis, ma olen nõus.” [7] Need olid truuduse suhtes otsustavad hetked, mida saatis tõenäoliselt arusaamine, et ta ei võinud mõista Jumala plaani kogu selle sügavuses või seda, kuidas see saab täide viidud. Ja ometi, nende hetkede üle hoolikalt mõtiskledes näitas ta, kui väga ta soovib, et sünniks Jumala tahtmine. Maarja võttis need sündmused vastu kogu nende müstilisuses, tehes oma hinges nende jaoks ruumi, „mitte alistumusega nagu keegi, kes millegi võimatuna näivaga silmitsi seistes alla annab, vaid valmiduse ja saadaval olemisega, mille juurde kuulus enese avamine, et tema sees võiks elule ärgata miski –Keegi! – suurem tema enda südamest.” [8]

Jumalaema tähelepaneliku pilgu all kasvas Jeesus tarkuses ja pikkuses ja armus Jumala ja inimeste juures. [9] Kui jõudsid kätte meie Issanda avaliku elu aastad, sai Maarja näha, kuidas Siimeoni ettekuulutus täide läheb: *see laps on seatud languseks ja tõusuks paljudele Iisraelis ja tähiseks, mille vastu räägitakse.* [10] Nendel aastatel väljendus Maarja truudus „elamises vastavuses sellega, mida ta usub: kohandades oma elu vastavalt objektile, millest usus kinni peetakse; nõustudes ennem vääritimõistmise ja isegi tagakiusamisega, kui mistahes katke tekkimisega oma usu ja eluviisi vahel”. Need olid aastad, mil Maarja näitas tuhandel erineval moel oma armastust ja truudust Jeesuse vastu; aastad, mida saaks kokku võtta ühe sõnaga: *järjekindlus* – „ustavuse varjatuim tuum”. Kuid kõiksugune truudus „peab kindlasti läbima nõudlikeima proovi – ajaproovi”, *püsivuse proovi*. „On lihtne elada oma uskumuste järgi

päeva või paar. Rakse ja samas oluline on elada nende järgi kogu elu. Järjekindel olla on lihtne innukatel hetkedel, kuid keeruline katsumustes. Ja üksnes sellist järjekindlust, mis kestab kogu elu, saab tõeliselt nimetada truuduseks.”
[11]

Jumalaema käitus nõnda: ta oli alati lojaalne ja seda veel enam rasketel aegadel. Maarja oli kohal ülima proovilepaneku – Risti – juures, kus teda saatis väike salk naisi ja apostel Johannes. Pimedus kattis maad. Puusse naelutatud Jeesus saatis tohutus füüsilises ja vaimses valus taeva poole palve, milles ühinesid isiklik kannatus ja kõikehõlmav usaldus oma Isa vastu: „*Eloii, Eloii, lemaa sabahtani?*” , mis tähendab: „*Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mu maha jätsid?*” [12] Need on psalmi 22 avasõnad, mis kulmineerub usaldusavaldusega: *Kõik maailma*

*ääred tuletavad teda meelde ja
pöörduvad tagasi Issanda juurde. [13]*

Mida võis meie Ema mõelda, kui ta kuulis oma Poja hüüet? Ta oli aastaid mõelnud selle üle, mida Jumal temast tahab. Nüüd, nähes oma Poega ristil peaaegu kõigi poolt hüljatuna, pidid Jumalaemale veelkord meenuma Siimeoni sõnad – mõök läbistas tema südant. Ta kannatas tugevalt ebaõigluse pärast, mis aset leidis, ent sellele vaatamata, Risti pimeduses, tegi usk tema jaoks nähtavaks selle Müsteeriumi tegelikkuse: iga hinge lunastamise.

Jeesuse usalduslikud sõnad andsid Jumalaemale uut valgust mõistmaks, kui lähedalt tema enda kannatus teda Lunastusega sidus. Ristile tõstetuna, vahetult enne oma surma, kohtus Jeesuse pilk tema Ema omaga. Ta leidis Ema enda kõrvalt, ühinenuna intentsioonides ja ohverduses. Ja nii „leiab *fiat*, mille

Maarja andis Ingli kuulutamisel, oma täiuse selles vaikses *fiat*'is, mida ta kordab Risti jalutsis. Olla truu tähendab mitte ära pöörata, kui sellest, millega avalikult nõustuti, tuleb pimedus.” [14] Jumalaema oli valmistunud selleks hetkeks oma igapäevase puhtsüdamliku vastusega. Ta teadis, et tema tingimusteta enesesalgamine Ingli kuulutamise päeval sisaldas ka – mingil kombel – neid sündmusi, millest ta nüüd täieliku sisemise vabadusega osa sai. „Tema kannatus on ühendatud tema Poja omaga. See on usu ja armastusega täidetud kannatus. Kolgata Jumalaema osaleb Kristuse kannatuse päästvas väes, liites oma *fiat*'i – oma jah-i – enda Poja omaga.” [15] Maarja jääb ustavaks ning „kingib oma Pojale õrnuse palsamit, ühesolemist, ustavust – nõusolemist jumaliku tahtega.” [16] Meie Issand andis Jumalaema truuduse kaitse alla apostel Johannese ja ühes temaga

kogu Kiriku läbi aegade: *Vaata, see on su ema!* [17]

Ustavus: vastamine usu pärast

Olla ustav: otsida, vastu võtta, olla järjekindel ja püsiv. Maarja elu oli usuga täidetud vastus kõige erinevamate olukordades. See vastus sai võimalikuks, sest ta oli Jumalalt sõnumeid saades ja nende üle mõtiskledes sügavalt liigutatud. Kui üks entusiastlik naine pahvatas välja ülistussõnu Maarja kohta, osutas meie Issand ise tõelisele põhjusele, miks Tema Ema neid sõnu vääris: *õndsad on need, kes Jumala sõna kuulevad ja seda järgivad.* [18] See on üks olulisemaid õpetusi, mida me võime Maarjalt õppida: ustavus ei ole improviseeritud; see on pigem päeva päeva järel üles ehitatud. Inimene ei saa spontaanselt õppida ustav olema. On tõsi, et ustavuse voorus on omadus, mis sünnib

kindlast otsusest vastata kutsele, mis me oleme saanud, ja see valmistab meid ette vastu võtmaks plaani, mis on Jumalal meie jaoks. Kuid see otsus nõuab igäühelt „püsivat järjekindlust”.

Sihikindlusel, mida truudus nõuab, ei ole mingit pistmist loiduse või üksluisusega. Meie elud kulgevad katkematus muljete, mõtete ja tegude jadas; meie meeled, tahtmised ja tunded liiguvad pidevalt ühelt asjalt teisele ja kogemus näitab, et inimese meeltel on võimatu jääda pikaks ajaks ühele asjale keskendunuks. Seepärast nõuab elu ühtsus arusaamist, et mistahes sündmuste üleselt, võime me koostada oma enda väärtuste skaala, mõtiskledes sündmuste üle ja sorteerides nõnda välja need, mis on tõeliselt olulised olemaks püsiv järjekindel enesele valitud eluteel. Vastasel juhul suudaksime me keskenduda üksnes hetkelisele kogemusele ning

lõpetaksime pealiskaudselt ja ebajärjekindlalt. Nagu ütles üha Paulus: „*Öeldakse: „Mulle on kõik lubatud!” – Siiski, kõigest ei ole kasu. „Mulle on kõik lubatud!” – Siiski, miski ärgu saagu meelevalda minu üle!”* [19]

Kristlane hindab sündmusi usu valguses; selle valguse abil avastame me, millised sündmused on tõeliselt olulised, võtame vastu neis sisalduva sõnumi ning teeme neist oma tegude lähtepunkti. Ustav inimene on juhitud oma elu sündmuste ehedast tähendusest nõnda, et tõeliselt olulised reaalsused nagu Jumala armastus, meie jumalik lapseseisus, meie kutsumuse kindlus ja Kristuse ligiolek sakramentides, juhivad efektiivselt meie käitumist ja toovad meis välja kindlad hoiakud.

Püha Josemaría ütles: „Ainult need, kes on püsimatud ja pealiskaudsed, muudavad päevast päeva oma

armastuse objekti” [20] Ja viidates tähele, mis juhtis Kolme Kuningat, ütles ta: „Kui kutsumus on esimene, kui täht särab eespool, et meid Jumala armastuse teel juhtida, siis ei ole mõistlik kahelda, kui see mõnikord peitu poeb. Mõnel siseelu hetkel juhtub see – peaaegu alati meie süü läbi –, mis juhtus tähetarkadest kuningate reisiril: täht kaob. Tunneme juba oma kutsumuse jumalikku sära, oleme veendunud selle lõplikkuses, kuid võib-olla tolm, mille minnes üles keerutame – meie armetus – moodustab tuunja pilve, mis ei lase valgusel läbi tungida.” [21]

Kui midagi sellist meiega juhtub, peame me meelde tuletama neid otsustavaid hetki oma elus, mil me nägime, mida Jumal meilt palub, ja tegime suuremeelse otsuse Talle ustavaks jääda.

Seega mängib mälu meie truuduse puhul võtmerolli, sest see võib meis esile kutsuda *magnalia Dei* – need suured asjad, mida Jumal on teinud meie elus. Meie isiklik kogemus saab meie ja Jumala vahelise dialoogi allikaks: see on veel midagi, mis kannustab meid olema püsiv järjekindel ja ustav. Püha Josemaría nägi truuduse vooruses inimese vabaduse täieliku – kõrgeimate andide poole püüdleva – pühendamise mõjusat tulemust; see on katkematu eneseandmine: armastus, heldus, enesest loobumine, mis on kestev ega tulene üksnes inertsisist. Seda võib näha Maarja elus ja Jumala valitud rahva ajaloos: *Tuleta seda meelde, Jaakob, ja sina, Iisrael, sest sa oled mu sulane: mina olen su valmistanud, sa oled mu sulane: Iisrael, ma ei unusta sind! Ma kaotan su üleastumised nagu pilved ja su patud nagu pilvituse. Pöördu minu poole, sest ma lunastan sinu!* [22] Jumala headuse meeles pidamine,

maailmas ja igas inimeses, ajendab
meid olema lojaalsed.

Valgus ja arm, mida Jumal annab
meile sakramentide vastuvõtmise,
palve, kujundamisvahendite, samuti
koosviibimiste ja meie töö kaudu,
näitavad meile spetsiifilisi võimalusi
olemaks ustav meie igapäevaelus.
Need valgusallikad aitavad meil olla
peenekombelisemad oma vagaduses
ja kasvada vennalikkuses; need
kannustavad meid edasi meie
apostolaadis ning aitavad meil teha
meie tavapärast tööd rõõmsalt ja
teenimise vaimus. Kui me kuuletume
nendele mõtetele, otsustele ja
tundmustele, millega Püha Vaim
meid inspireerib, kasvame me
ühtlaselt ustavuses ja töötame kaasa
Jumala plaanide elluviimisele, isegi,
kui me seda ei teadvusta.

Kui viljakas on meie usk, kui see
hõlmab sündmusi meie enda
elukogemusest! Me ei ole üksi. Me

kõik sõltume Jumala armust ja
üksteisest, ning meie kristlik
kutsumus seab meid seisma näost
näkku vastutusega tuua palju inimesi
Jumala armastusse. Seistes silmitsi
olukordadega, mis näivad rasked
vastu võtta või mõista – keerukused
peresuhetes, halb tervis, siseelu
kuivus, tagasilöögid töös – , otsime
me ja võtame vastu Jumala tahet .
*„Kas me peaksime Jumalalt vastu
võtma ainult head, aga mitte kurja?”*
ütleb jumalik Tarkus Iiobi suu läbi.
[23]

Nõnda ei vaata me kiusatusi kui
midagi, mis seisavad meie
varasematest inspiratsioonidest või
otsustest eraldi ja on nendega
ühitamatud. Sest ka kiusatused on
osa jumalikust lunastusplaanist.
*„Pärast Risti tragöödiat on pagenu-
d kõik jüngrid! Nad kõik! Sinna on
jäänud üksnes mõned naised ja üks
nooruk, Johannes, kelle truudus sai
tasutud Lunastaja sõnadega: Vaata,*

see on su ema! (Jh 19: 27) Vastates truudusele, mis oli kestnud mõne lühikese aasta, usaldas meie Issand talle selle, mida Ta maa peal kõige enam armastas ja andis talle ka enese. Silmitsedes seda väikest naiste salka – tugev kurvastusetunnil, lojaalne vaatamata kõigele – uuendagem oma kindlat otsust mitte kunagi Jumalat uuesti maha jätta! Ja kui me siiski oleme mõnikord pagenud, lubagem Talle, et rohkem seda ei juhtu, paludes Tal anda meile kõigile tugevust püsima jääda.” [24]

J.J. Marcos

.....

[1] Lk 2: 23

[2] Vrd Lk 2: 26

[3] Lk 2: 29–32

[4] Vrd Lk 2: 34–35

[5] Lk 2:19; Vrd Lk 2:51

[6] Paavst Johannes Paulus II. *Jutlus Mehhiko katedraalis* , 26. jaanuaril 1979

[7] Ibid

[8] Ibid

[9] Lk 2: 52

[10] Lk 2: 34

[11] Paavst Johannes Paulus II. *Jutlus Mehhiko katedraalis* , 26. jaanuaril 1979

[12] Mk 15: 34

[13] Ps 22: 28

[14] Paavst Johannes Paulus II. *Jutlus Mehhiko katedraalis* , 26. jaanuaril 1979

[15] Paavst Benedictus XVI. *Angelus*, 17. septembril 2006

[16] Püha Josemaría. *Ristitee*, 4.
peatus

[17] Jh 19: 27

[18] Lk 11: 28

[19] 1Kr 6: 12

[20] Püha Josemaría. *Kui Kristus on
möödumas* , 75

[21] Püha Josemaría. *Kui Kristus on
möödumas* , 34

[22] Js 44: 21–22

[23] Ii 2: 10

[24] Püha Josemaría. *Märkmed* 22.
juulil 1964 antud meditatsioonist.